

شناسه	قانون- مقررات	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۶/۲۶
عنوان موضوع	ادامه بررسی و تبادل نظر پیرامون منشور ملی شکوفایی تولید: اقدامات راهبردی - بسته جامع سیاستی و عملیاتی در حمایت تولید ملی (گام مشترک دولت و بخش خصوصی برای شکوفایی تولید با ابتکار استان سمنان) - دیپلماسی اقتصادی ایران با محوریت بخش خصوصی		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی سمنان		
شرح موضوع	بر اساس مفاد قانون برنامه هفتم توسعه، ضرورت دارد مجموعه‌ای از اسناد تهیه شود تا مشارکت و سهم فعال بخش‌های مختلف اقتصاد در اجرای این قانون عملیاتی گردد. اتاق بازرگانی از جلسات پیشین شورای گفت‌وگو، تهیه این اسناد را آغاز کرده تا به عنوان «پیوست برنامه هفتم» و پشتوانه‌ای برای تولید و اقتصاد کشور مورد استفاده قرار گیرند. اگرچه برنامه هفتم و قوانین مشابه گذشته ظرفیت‌های مهمی دارند، اما تجربه اجرای برنامه‌های پیشین نشان می‌دهد که درصد تحقق آنها بسیار پایین (حدود ۲۳ تا ۲۴ درصد) بوده است. لذا با بررسی دقیق مفاد برنامه هفتم، قانون بهبود فضای کسب‌وکار، احکام دائمی برنامه و...، ظرفیت‌های عملیاتی استخراج شده‌اند. <u>سند اقدام - دیپلماسی اقتصادی ایران با محوریت بخش خصوصی:</u> ۱- متن قانون و احکام مورد نظر • ماده ۱۰۱ قانون برنامه هفتم توسعه- اولویت دیپلماسی اقتصادی با هدف توسعه بازارهای صادراتی و جذب سرمایه خارجی. • ماده ۴- بهبود محیط کسب‌وکار و توسعه تجارت خارجی. • ماده ۴۷- حمایت از تولید و صنایع صادرات‌محور. • ماده ۵۶ و ۵۷- تقویت ترانزیت و استفاده از ظرفیت کریدورهای بین‌المللی. این مواد مبنای حقوقی توسعه سیاست خارجی اقتصادی و گسترش بازارهای صادراتی فراتر از همسایگان هستند. ۲- بیان مسئله • سیاست خارجی اقتصادی ایران تاکنون عمدتاً بر بازارهای همسایه متمرکز بوده است (عراق، افغانستان، آسیای میانه). • هرچند این بازارها اهمیت دارند، اما محدودیت ظرفیت و نوسانات سیاسی آن‌ها ریسک وابستگی بیش‌ازحد را بالا می‌برد. • بازارهای نوظهور مانند آفریقا، آمریکای لاتین، جنوب شرق آسیا و همچنین پیمان‌های چندجانبه (شانگهای، بریکس، اوراسیا) فرصت‌های بزرگی را برای صادرات و همکاری اقتصادی فراهم می‌کنند. • نبود راهبرد یکپارچه دیپلماسی اقتصادی موجب شده ایران در بسیاری از این بازارها جایگاه فعالی نداشته باشد. • نتیجه- کاهش سهم ایران در تجارت جهانی و از دست رفتن فرصت جذب سرمایه‌گذاری خارجی. ۳- پیشنهاد قابل ارائه ضرورت و اهمیت • توسعه صادرات ایران نیازمند تنوع بازار است؛ وابستگی صرف به همسایگان خطرناک است. • دیپلماسی اقتصادی فعال، ایران را به بازیگر منطقه‌ای و جهانی در زنجیره‌های ارزش تبدیل می‌کند.		

اقدام پیشنهادی

اجرای برنامه ملی دیپلماسی اقتصادی فراتر از همسایگان با محورهای زیر

۱- تنوع بخشی به بازارهای صادراتی

- اولویت‌دهی به بازارهای آفریقا، آمریکای لاتین و جنوب شرق آسیا.
- شناسایی ۲۰ بازار جدید برای کالاهای ایرانی با مزیت رقابتی.

۲- عضویت و مشارکت فعال در پیمان‌های اقتصادی منطقه‌ای

- تقویت تعامل با اتحادیه اوراسیا، سازمان شانگهای و بریکس.
- پیگیری توافق‌های تجاری دو و چندجانبه برای کاهش تعرفه‌ها.

۳- ایجاد رایزنان بازرگانی و دفاتر تجاری فعال

- افزایش تعداد رایزنان بازرگانی در بازارهای هدف.
- ایجاد دفاتر دائمی صادراتی با مشارکت اتاق‌های بازرگانی.

۴- تأمین مالی و ضمانت صادرات

- توسعه خطوط اعتباری با بانک‌های کشورهای هدف.
- تقویت صندوق ضمانت صادرات برای پوشش ریسک‌های سیاسی و تجاری.

۵- دیپلماسی کالا و خدمات دانش‌بنیان

- استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در صادرات فناوری.
- مشارکت در پروژه‌های زیرساختی بین‌المللی با صدور خدمات فنی مهندسی.

۶- هماهنگی بین وزارتخانه‌ها و اتاق‌های بازرگانی

- تشکیل ستاد ویژه دیپلماسی اقتصادی در وزارت خارجه با حضور نمایندگان بخش خصوصی.
- یکپارچه‌سازی راهبردها و جلوگیری از اقدامات جزیره‌ای.

۴. متن مصوبه پیشنهادی

«شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان سمنان پیشنهاد می‌کند: به استناد مواد (۴)، (۴۷)، (۵۶)، (۵۷) و (۱۰۱) قانون برنامه هفتم توسعه، وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صمت، وزارت اقتصاد و اتاق ایران، ظرف شش ماه برنامه ملی دیپلماسی اقتصادی فراتر از همسایگان را تدوین و اجرا نماید. این برنامه باید شامل: تنوع بخشی به بازارهای صادراتی، مشارکت فعال در پیمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، توسعه رایزنان بازرگانی و دفاتر تجاری، تأمین مالی و ضمانت صادرات، تقویت صادرات دانش‌بنیان و ایجاد ستاد ویژه دیپلماسی اقتصادی باشد.

گزارش اجرای این برنامه هر شش ماه به شورای ملی گفت‌وگو ارائه گردد.»

۵. مسؤول اجرا

- وزارت امور خارجه (مسؤول اصلی)
- وزارت صنعت، معدن و تجارت
- وزارت امور اقتصادی و دارایی
- صندوق ضمانت صادرات ایران
- اتاق ایران (ناظر و بازوی اجرایی بخش خصوصی)

۶- منابع مورد نیاز

• مالی - منابع صندوق ضمانت صادرات، خطوط اعتباری بانکی، سرمایه‌گذاری مشترک با کشورهای هدف. • فنی - شبکه دفاتر تجاری و سامانه‌های پایش بازار. • حقوقی - توافق‌نامه‌های دو و چندجانبه تجارت آزاد. ۷- ریسک‌ها و راهکارها • ریسک - فشار تحریم‌ها بر تعاملات مالی. • راهکار - استفاده از پیمان‌های پولی دوجانبه و تهاتر. • ریسک - ناپایداری سیاسی در برخی بازارهای هدف (مثل آفریقا). • راهکار - پوشش ریسک با بیمه و ضمانت‌نامه صادراتی. • ریسک - موازی‌کاری دستگاه‌ها. • راهکار - تشکیل ستاد هماهنگ‌کننده دیپلماسی اقتصادی. ۸. پیوست قانونی (ارجاع) • ماده ۴ - بهبود محیط کسب‌وکار و توسعه تجارت. • ماده ۴۷ - حمایت از صنایع و صادرات. • ماده ۵۶ و ۵۷ - توسعه ترانزیت و کریدورها. • ماده ۱۰۱ - اولویت دیپلماسی اقتصادی.	
مشکلات و ایرادات هر سند در شرح موضوع ذکر شده است.	ایرادات و مشکلات مطروحه
براساس صورتجلسه پیوست	جمع‌بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی)
به استناد مواد (۴)، (۴۷)، (۵۶)، (۵۷) و (۱۰۱) قانون برنامه هفتم توسعه، وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صمت، وزارت اقتصاد و اتاق ایران، ظرف شش ماه برنامه ملی دیپلماسی اقتصادی فراتر از همسایگان را تدوین و اجرا نماید. این برنامه باید شامل: تنوع‌بخشی به بازارهای صادراتی، مشارکت فعال در پیمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، توسعه رایزنان بازرگانی و دفاتر تجاری، تأمین مالی و ضمانت صادرات، تقویت صادرات دانش‌بنیان و ایجاد ستاد ویژه دیپلماسی اقتصادی باشد. گزارش اجرای این برنامه هر شش ماه به شورای ملی گفت‌وگو ارائه گردد.	پیشنهادهای
قانون برنامه هفتم توسعه (مواد قانونی در پیشنهادات ذکر شده است).	فهرست مستندات و مدارک پشتیبان